

CLIËNTENRAAD
ROERDALEN

Betoog voor Raadsadviescommissie gemeente Roerdalen 14.10.2014

Voorzitter, leden van de raadsadviescommissie,

U gaat later deze vergadering de Uitgangspuntennotitie Participatiewet bespreken. Op verzoek van het College heeft de Cliëntenraad Roerdalen hierover een voorlopig advies uitgebracht. U heeft dat ook ontvangen.

Tijdens onze laatste reguliere vergadering op 2 oktober jongstleden, waarbij wethouder Den Teuling tot ons groot genoegen als toehoorder aanwezig was, verzocht hij ons om ook over de concept-verordeningen advies uit te brengen. Dat advies is inmiddels naar het College gestuurd.

Het doel van de Participatiewet is, laten we daar niet omheen draaien, bezuiniging op de sociale zekerheid. Dit terwijl de hoogte van de bijstandsuitkering al jaren onder druk staat van de inflatie. Deze is hoger dan de wettelijke aanpassing van de hoogte van het minimumloon. De bijstand bedraagt, zoals u weet slechts 70% van het wettelijk minimumloon. Ook de criteria zijn aangescherpt, en aanvullende regelingen zoals zorgtoeslag, worden verlaagd. Deze trend zet zich ook voort in de Participatiewet. Dat alles baart de Cliëntenraad grote zorgen. Minima gaan er steeds verder op achteruit, terwijl de kosten voor de primaire levensbehoeften zoals wonen, zorg, eten, drinken, kleding, gas of elektra stijgen. Het aantal *zorgwanbetalers* en *zorgmijders* is dramatisch gestegen.

Ook de bijzondere bijstand wordt verder beperkt tot alleen maar een tegemoetkoming voor juridische kosten. Minima die extra en vaak hoge kosten moeten maken voor bijvoorbeeld de aanschaf van een bril of orthopedische schoenen, komen niet meer in aanmerking voor een aanvullende bijstand. Dit is in de ogen van de CRR niet-acceptabel en de CRR heeft de hoop en verwachting uitgesproken dat gemeente Roerdalen voor minima een soort 'sociaal fonds' opricht, waar o.a. de Klijsma-gelden inzitten, om in dergelijke financiële klemsituaties te kunnen voorzien.

De Cliëntenraad heeft op eigen initiatief een Inkomenskaart ontwikkeld, waarop veel financiële regelingen worden beschreven. Deze Inkomenskaart is op onze website te downloaden. Aan de gemeente heeft de CRR verzocht om deze onder de minima te verspreiden. Wij verzoeken de gemeente altijd de burgers, in het bijzonder de uitkeringsgerechtigden, tijdig en volledig te informeren. In de praktijk blijken veel uitkeringsgerechtigden echter niet op de hoogte te zijn van de mogelijke financiële regelingen, vandaar ons initiatief. Met betrekking tot de invoering van de Participatiewet pleit de Cliëntenraad ook voor tijdige en uitgebreide informatievoorziening over de nieuwe wet en de gevolgen daarvan. We vinden dit belangrijk, juist omdat er op korte termijn zoveel gaat veranderen voor een doelgroep die nu al de eindjes moeilijk aan elkaar kan knopen. Het is al oktober, en over 2 maanden treedt de wet in werking. Haast is hierbij dus geboden!

In ons advies inzake de Uitgangspuntennotitie en ook de gemeentelijke verordeningen geven wij een aantal algemene opmerkingen, die variëren van de toon tot de vrees voor willekeur als begrippen niet nader worden omschreven.

Tijdens de voorbesprekingen met de ambtenaren hebben wij zowel op lokaal niveau en als op het samenwerkingsniveau met andere cliëntenraden in de Regionale Overlegtafel Midden-Limburg opmerkingen en suggesties gedaan. We vinden deze nog niet terug in het nieuwe beleid.

Ook hebben wij al meerdere malen aandacht besteed aan de bescherming van de privacy van burgers nu bestanden nog meer gekoppeld gaan worden en meer verschillende afdelingen betrokken worden bij de uitvoering van de Participatiewet. Privacy is een grondrecht dat ook is vastgelegd in

CLIËNTENRAAD
ROERDALEN

Betoog voor Raadsadviescommissie gemeente Roerdalen 14.10.2014

een aantal Europese verdragen. Geconstateerd wordt dat hier op gemeentelijk niveau slecht mee wordt omgegaan. Ook staatssecretaris Klijnsma heeft haar zorg hierover geuit. Dit een en ander klemt temeer nu binnenkort het nieuwe Systeem Risico Indicatie (SyRI) zal worden ingevoerd, waarbij er een (ongekende en uitgebreide) gegevenskoppeling tot stand wordt gebracht. Ondanks fundamentele kritiek daarop van de Raad van State en het College Bescherming Persoonsgegevens wordt deze wet binnenkort ingevoerd.

Wij hopen, voorzitter, dat de leden van de Raadsadviescommissie, goede nota neemt van onze adviezen en de vragen meenemen bij hun opmerkingen en beoordeling.

We hebben bijvoorbeeld op een paar punten geconstateerd dat de gemeentelijke verordening afwijkt van de Participatiewet. Dat is opmerkelijk, nu een gemeentelijke verordening niet in strijd mag zijn met de hogere – wettelijke – regeling. Dit verdient uw aandacht.

Wij hebben tevens onze verbazing geuit over de rechtsongelijkheid tussen uitkeringsgerechtigden: in de verordeningen wordt onderscheid gemaakt tussen minima met en minima zonder arbeidsverplichting. In onze ogen zou het al dan niet hebben van een sollicitatieverplichting geen uitgangspunt moeten zijn om een aanvullende minimaregeling, in dit geval het Persoonlijk Participatiebudget, te kunnen krijgen. Het lage inkomen zou het selectie criterium hiervoor moeten zijn. Dit jaar bestaat nog de Maatschappelijk Actief Bonus, maar die is volgend jaar blijkbaar ook verdwenen. Wij pleiten er voor om alle minima een tegemoetkoming te geven.

Ten slotte willen wij uw aandacht vragen voor de verplichte tegenprestatie. Dit is een zeer heikel punt, want de 'straf' zit al in de hoogte van de uitkering, die ligt namelijk 30% onder het sociaal minimum: te weinig om van te leven. Mensen dwingen onbetaald werk te verrichten, wat in de praktijk niet past bij hun opleidingsniveau, opleidingsrichting, werkervaring, niet leidt tot betaald werk of zelfs tot verdringing op de arbeidsmarkt is onze ogen niet conform een menselijk en sociaal beleid. Het is mogelijk zelfs in strijd met jurisprudentie en verdragsrechtelijke verplichtingen. Het kan bovendien leiden tot allerlei andere problematiek zoals stress, onderpresteren en desinteresse. De Cliëntenraad Roerdalen was dan ook verheugd om tijdens de voorbesprekingen, ook van de wethouder, te mogen vernemen dat de gemeente hiermee uiterst terughoudend om zal gaan. Bovendien zal vrijwilligerswerk, dat uitkeringsgerechtigden nu al verrichten, worden gekwalificeerd als 'tegenprestatie', zo is ons verteld. We zijn daar blij mee.

Wij staan dan ook, naar wij hopen met u, voor een sociaal en menselijk beleid, waarbij maatwerk wordt geleverd. Maatwerk dat volgens ons betekent dat er rekening wordt gehouden met de achtergrond en omstandigheden van de uitkeringsgerechtigde en dat is afgestemd op de persoon van de uitkeringsgerechtigde. Het is de taak van een cliëntenraad, van de leden van de raad en van u om het beleid kritisch te toetsen, want wij dienen allen immers het publieke belang, in dit geval dat van een relatief kleine groep van minima: ongeveer 250 uitkeringspartijen in deze gemeente.

Ik dank u hartelijk voor aandacht en wens u veel wijsheid toe.